

Президія НАН України розглянула

На черговому засіданні Президії НАН України 29 січня 2020 року члени Президії НАН України та запрошені заслухали й обговорили доповідь заступника директора Інституту космічних досліджень НАН України та ДКА України доктора технічних наук Н.М.Куссуль «Формування українського сегмента Європейського дослідницького простору у сфері спостереження Землі».

В обговоренні взяли участь академік НАН України Б.Є.Патон, голова Ради директорів ТОВ «Авіаційний розрахунковий центр», голова Громадської спілки «Українське товариство виробників геопросторових даних» Р.В.Челноков, директор Інституту космічних досліджень НАН України та ДКА України член-кореспондент НАН України О.П.Федоров, начальник відділу Українського гідрометеорологічного центру кандидат географічних наук Т.І.Адаменко, перший віце-президент НАН України академік НАН України В.П.Горбулін, директор Державної установи «Інститут економіки та прогнозування НАН України» академік НАН України В.М.Геєць, директор Інституту колоїдної хімії та хімії води ім.А.В.Думанського НАН України академік НАН України В.В.Гончарук.

Відзначалося, що у науковій доповіді та виступах в її обговоренні висвітлено важливі результати досліджень у галузі космічних інформаційних систем і технологій, методів оброблення аерокосмічних даних.

Останнім часом все більшого значення набувають дослідження Землі з космосу, зокрема ті, що пов'язані з моніторингом стану земель, придатних для сільського господарства, стану повітря, водойм тощо. Зараз такі спостереження набули ще більшої актуальності у зв'язку із збільшенням негативних змін екологічного стану планети.

Було зауважено, що в установах Академії накопичено великий досвід використання інформаційних технологій для таких досліджень. Зокрема, Інститут космічних досліджень НАН України та ДКА України успішно бере участь у виконанні проектів Рамкових програм Єврокомісії, є базовою установою-виконавцем національного сегмента проекту ERA-PLANET програми Горизонт-2020. Розроблені в інституті моделі машинного навчання впроваджуються в проекті Світового банку «Підтримка прозорого землекористування в Україні». Результати супутникового моніторингу використовуються Київською міською державною адміністрацією для інформування населення та відповідних служб про екологічний стан міста.

Як наголошувалося, космічні дослідження Землі є комплексною проблемою, вирішення якої потребує міжнародної участі. Тому важливо брати участь у конкурсах європейських програм, розвивати дослідження в галузі супутникового моніторингу, залучати до цього представників бізнесу й талановиту молодь.

Президія НАН України ухвалила відповідний проект постанови.

Далі Президія НАН України заслухала й обговорила доповідь академіка-секретаря Відділення ядерної фізики та енергетики НАН України, генерального директора Національного наукового центру «Харківський фізико-технічний інститут» академіка НАН України М.Ф.Шульги «Щодо створення музею науки в Національному науковому центрі «Харківський фізико-технічний інститут».

У доповіді та виступах в її обговоренні академіка НАН України Б.Є.Патона, директора Головної астрономічної обсерваторії НАН України академіка НАН України Я.С.Яцківа, почесного директора Інституту археології НАН України академіка НАН України П.П.Толочка було порушено важливе питання щодо збереження наукової спадщини та висвітлення наукових досягнень Академії у суспільстві. Робота з популяризації досягнень академічних установ є надзвичайно важливою та актуальною.

Харківський фізико-технічний інститут відомий в усьому світі як своїм славетним минулим, так і сучасними розробками в галузі теоретичної фізики, матеріалознавства, ядерної фізики, фізики плазми. Тому ініціатива центру зі створення музею науки в Харкові, на думку Президії НАН України, є цілком виправданою та своєчасною.

Діяльність із збереження наукової спадщини – обов'язок Академії перед майбутніми поколіннями. Але не менш важливим напрямом діяльності є демонстрація сучасних досягнень учених із застосуванням сучасних музейних технологій. Було висловлено думку, що доцільно рекомендувати й іншим науковим установам активізувати роботу зі створення експозицій про їхню діяльність та забезпечити доступ громадськості до них. Не варто також оминути питання використання музею для проведення занять із школярами та студентами. Зважаючи на гостроту проблеми поповнення науки молодими кадрами, залучення молоді до наукової діяльності – це одне з найважливіших завдань.

Було прийнято проект постанови з цього питання.

Крім того, Президія НАН України присудила за результатами конкурсу 2019 року Золоту медаль імені В.І.Вернадського НАН України в номінації «Вітчизняний вчений» академіку НАН України Л.І.Анатичуку, а в номінації «Зарубіжний вчений» – професору Ю.М.Гриню (Німеччина) за видатні досягнення в галузі термоелектричного матеріалознавства; присвоїла звання «Почесний доктор Національної академії наук України» головному науковому співробітнику Інституту природокористування НАН Білорусі академіку НАН Білорусі В.Ф.Логінову за вагомий внесок у розвиток науки, суспільний прогрес, забезпечення миру, взаєморозуміння й співробітництва між народами; схвалила пропозицію Відділення економіки НАН України, вченої ради Інституту економіко-правових досліджень НАН України та представників наукової громадськості про присвоєння імені академіка НАН України В.К.Мамутова Інституту економіко-правових досліджень Національної академії наук України; затвердила графік та низку заходів з проведення сесії Загальних зборів НАН України та загальних зборів відділень НАН України; підбила підсумки оцінювання діяльності наукових установ НАН України за 2019 рік; підтримала рішення щодо проведення у 2020 році Міжнародної наукової конференції «Сучасні проблеми фізики твердого тіла і статистичної фізики», присвяченої 90-річчю від дня народження академіка НАН України В.Г.Бар'яхтара, а також у зв'язку 25-річчям створення Інституту магнетизму НАН України та МОН України; заслухала інформацію про видання в серії «Біобібліографія вчених України» книги «Володимир Петрович Семиноженко»; також було розглянуто низку кадрових і організаційних питань й прийнято рішення про нагородження відзнаками Національної академії наук України.